

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากการออกแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ และข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จาก

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ของกรมการฝึกหัดครู ได้แก่ พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. แบบสอบถามเพื่อศึกษาโครงสร้างและบทบาทหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ ความรู้และทัศนคติของผู้บริหารกรมการฝึกหัดครูเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์
3. แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาทัศนคติของสื่อมวลชนต่อการประชาสัมพันธ์ของกรมการฝึกหัดครู

ประชากร

ประชากรของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารกรมการฝึกหัดครู ทั้งผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้น ซึ่งอยู่ในฐานะแหล่งสารที่ส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ตลอดจนกิจกรรมของกรมการฝึกหัดครูไปสู่ผู้รับ คือ บุคลากรของกรมการฝึกหัดครู นักศึกษาวิทยาลัยครู สื่อมวลชน และสาธารณชนทั่วไป

ผู้บริหารกรมการฝึกหัดครู คือ ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้น ซึ่งพิจารณาว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่

อธิบดี	1	คน
รองอธิบดี	3	คน
ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง	8	คน
อธิการวิทยาลัยครู	36	คน
รองอธิการวิทยาลัยครูฝ่ายบริหาร	36	คน
หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์กรม	1	คน
หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์วิทยาลัยครู	36	คน
รวม	121	คน

และในกลุ่มผู้รับเป้าหมาย คือ สื่อมวลชน ศึกษาเฉพาะบรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าว การศึกษาหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ บ้านเมือง เติลมิเรอร์ แนวหน้า ข่าวสด ดาวสยาม และวัฏจักร รวม 10 คน เนื่องจากพิจารณาว่าสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ เป็นสื่อที่มีผู้อ่าน เป็นจำนวนมาก ทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนทั่วไปได้กว้างขวาง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสอบถาม สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้บริหารกรมการฝึกหัดครู เพื่อศึกษาโครงสร้างและบทบาทหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 โครงสร้างและบทบาทหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์

ส่วนที่ 4 ทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์

2. แบบสัมภาษณ์ สำหรับเก็บข้อมูลจากสื่อมวลชน เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการประชาสัมพันธ์ของกรมการฝึกหัดครู โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 การพิจารณาคัดเลือกข่าวของสื่อมวลชน

ส่วนที่ 3 ทศนคติต่อการประชาสัมพันธ์ของกรมการฝึกหัดครู

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากผู้บริหารกรมการฝึกหัดครู มีการทดสอบก่อนกับกลุ่มทดสอบที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ของกรมอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถาม และทำการแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถตอบได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

สำหรับวิธีการตรวจสอบ ในส่วนของคำถามวัดความรู้ ใช้วิธีของ Kuder-Richardson ในส่วนของคำถามวัดทัศนคติ ใช้วิธี Coefficient Alpha ของ Cronbach

2. แบบสัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลจากสื่อมวลชนใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการทำงานวิจัยตรวจสอบความเชื่อถือได้ก่อนนำไปใช้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิใช้วิธีการส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารในกรมการฝึกหัดครูตอบและขอเก็บเอง ส่วนแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารในวิทยาลัยครูใช้การส่งและตอบกลับทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 113 ฉบับ

สำหรับสื่อมวลชน ผู้วิจัยทำการนัดหมายและสัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งสิ้น 10 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรมการฝึกหัดครู หนังสือ บทความ งานวิจัย เพื่อประมวลกำหนดกรอบแนวคิด ทฤษฎีในการสร้างแบบ

สอบถาม แบบสัมภาษณ์ และเพื่อศึกษาผลจากการวิจัย

การเสนอผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยด้วยการบรรยาย และตารางแจกแจงความถี่ โดยใช้คำร้อยละ ดังนี้

1. โครงสร้างและบทบาทหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ของกรมการฝึกหัดครู เป็นอย่างไร โดยพิจารณาจากแบบสอบถามในเรื่อง

- ลักษณะงานประชาสัมพันธ์
- ลักษณะของนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์
- ผู้กำหนดนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์
- บทบาทของผู้บริหารต่องานประชาสัมพันธ์
- ลักษณะการแบ่งส่วนงาน
- ลักษณะการทำงาน
- จำนวนบุคลากร
- ผู้กำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน
- ความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ของบุคลากร
- หน้าที่ของงานประชาสัมพันธ์

2. ลักษณะทางประชากรของผู้บริหารกรมการฝึกหัดครู ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ความรู้และประสบการณ์

3. ความรู้ของผู้บริหารกรมการฝึกหัดครูเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ โดยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามเพื่อดูความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของงานประชาสัมพันธ์ คุณสมบัติและหน้าที่ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์จำนวน 10 ข้อ ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้เรื่องใด อย่างไร และดูระดับความรู้ โดยจำแนกคะแนนที่ได้จากการตอบคำถามเป็น 3 กลุ่ม และใช้เกณฑ์ คือ

คะแนนระหว่าง 8-10 คะแนน มีระดับความรู้มาก

คะแนนระหว่าง 5-7 คะแนน มีระดับความรู้ปานกลาง

คะแนนต่ำกว่า 5 คะแนน มีระดับความรู้น้อย

4. ทักษะของผู้บริหารกรมการฝึกหัดครูต่อการประชาสัมพันธ์ โดยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของงานประชาสัมพันธ์ คุณสมบัติและหน้าที่ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ จำนวน 17 ข้อ เพื่อดูระดับทัศนคติที่มีต่อเนื้อหาแต่ละเรื่อง ซึ่งระดับของทัศนคติแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. ลักษณะทางประชากรของสื่อมวลชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน ความรู้และประสบการณ์ด้านการรายงานข่าว

6. ทักษะของสื่อมวลชนต่อการประชาสัมพันธ์ของกรมการฝึกหัดครู โดยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของงานประชาสัมพันธ์ คุณสมบัติ และหน้าที่ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ จำนวน 13 ข้อ เพื่อดูระดับทัศนคติที่มีต่อเนื้อหาแต่ละข้อ ซึ่งระดับของทัศนคติแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7. ภูมิหลังของผู้บริหารกรมการฝึกหัดครูกับการบริหารงานประชาสัมพันธ์ โดยที่ภูมิหลังของผู้บริหารจะพิจารณาถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระดับของผู้บริหาร และความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ซึ่งตำแหน่งงานของผู้บริหารได้จัดเป็น 3 กลุ่ม คือ

ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ อธิบดี และ รองอธิบดี

ผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ ผู้อำนวยการกอง อธิการ และรองอธิการ

ผู้บริหารระดับต้น ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์

เพื่อดูว่า ผู้บริหารที่แตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระดับของผู้บริหาร และความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ จะบริหารงานประชาสัมพันธ์อย่างไร